

KAUNO MEDICINOS UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato
2004 m. gruodžio 17 d.
Nutarimu Nr. 3-11

„MODERNIOJI VISUOMENĖS SVEIKATA“

DOKTORANTŲ ROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Profilaktinės medicinos katedra prof. habil. dr. Vilius Grabauskas

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavard

parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

Sveikatos vadybos katedra prof. habil. dr. Ramūnė Kalėdienė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavard

parašas

Aplinkos ir darbo medicinos katedra doc. dr. Rūta Ustinavičienė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavard

parašas

Profilaktinės medicinos katedra prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavard

parašas

Kaunas, 2004 m. spalio

Dalyko programos duomenys

Moksl. sritis	Biomedicinos mokslai
Moksl. kryptis (kodas)	Visuomen. sveikata – 09B
Dalyko pavadinimas	MODERNIOJI VISUOMEN. SVEIKATA
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS)
Paskaitos	58 val.
Seminarai	18 val.
Savarankiškas darbas	84 val.

Eil. Nr.	Padalinys (klinika/katedra)	Kontaktiniai valand. skaičiai	Kredit. skaičiai
1.	Profilaktinis medicinos katedra	28	0,074
2.	Sveikatos vadybos katedra	24	0,063
3.	Aplinkos ir darbo medicinos katedra	24	0,063
Iš viso		76	0,2

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavard.	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas	Profesorius	1402 1146	vilius.grabauskas@lsmuni.lt
2	Prof.habil.dr. Ramūnas Kalėdienis	Profesor	1154	socmed@lsmuni.lt
3	Doc.dr. Rūta Ustinavičienė	Docent	1193	ruta.ustinaviciene@med.kmu.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis.

Sveikatos ugdymas bei lig. profilaktika tampa vis svarbesn. šiuolaikin. visuomen. sveikatos sistemos dalimi. Šiuolaikiškas požiūris pagrindini sveikatos problem. sprendim. grindžia sveikatos sektoriaus bei kit. visuomen. socialini. sektori. glaudaus bendradarbiavimo b. tnyb. Tokiam sveikatos sistemos modeliui sukurti b. tinas sukurtas mokslinis jo pagrindimas. Tai ypa. svarbu formuojant ir gyvendinant sveikatos sistemos reform. Moderniosios visuomen. sveikatos koncepcijos, j. mokslinio pagrindo teisingas suvokimas tur. t. pad. ti vis. specialybi. sveikatos profesionalams surasti efektyviausius b. dus sveikatos ugdymo, lig. profilaktikos bei aplamai sveikatos sistemos optimaliam funkcionavimui užtikrinti. Ši programa vis. pirma skirta Visuomen. sveikatos krypties doktorantams, ta. iau yra rekomenduotina ir kit. krypti. doktorant. ros studijoms.

2. Dalyko programos tikslai.

Pagrindinis programos tikslas – gilinti doktorant. supratim. apie moderni. j. visuomen. sveikat. bei aktualiausi. sveikatos problem. sprendimo b. dus ir galimybes.

Programos uždaviniai:

- a) Analizuojant šiuolaikinę sveikatos ir ligos koncepcijas, išryškinti gyvensenos ir sveikatos sąsajas, pristatyti visuomenės sveikatos stiprinimo bei ligų profilaktikos strategiją kaip prioritetinę sveikatos politikos kryptį, suvokti mokslinį tyrimų reikšmę visuomenės sveikatos mokslo vystymui.
- b) Atskleisti šiuolaikinę gyvenamosios aplinkos poveikį gyventojų sveikatai ir išryškinti pagrindines aplinkos saugos kontrolės kryptis.
- c) Šiuolaikiniame sveikatos ir ligos koncepcijų kontekste atskleisti sveikatos ir sveikatos priežiūros kokybės problemas, išanalizuoti socialinį netolygumą bei sveikatos skirtumų problemas, pristatyti socialinio teisingumo sveikatos santykiuose būtinybę bei aptarti sveikatos reformos eigas.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai.

Moderniosios visuomenės sveikatos studijų programą sudaro 3 dalys:

1. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir ligų profilaktika
2. Visuomenės sveikatos socialiniai – biologiniai dėsningumai
3. Aplinka ir sveikata

Studijų metodai: paskaitos, seminarai, savarankiškas darbas.

4. vertinimas

Suminis balas: 100% = 10% dalyvavimas auditoriniuose užsiėmimuose + 30% individualusis (nemažiau 10 psl., 2500 žodžių), + 30% darbas auditoriniuose užsiėmimuose, esančių užduoties pristatymas grupėje, dalyvavimas diskusijose, 30% baigiamasis patikrinimas (3 teoriniai klausimai).

Pastaba. Praleidus daugiau kaip 30% auditorinį užsiėmimą, balas už dalyvavimą neskaičiuojamas.

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
	I dalis Visuomenės sveikatos stiprinimas ir ligų profilaktika		
1.	Naujosios visuomenės sveikatos samprata	2 val.	Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas
2.	Sveikatos politikos formavimo principai gyvendinimo programos	2 val.	Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas
3.	Europos sveikatos politika – “Sveikata visiems – 21 amžiuje”	2 val.	Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas
4.	Vaikų sveikatos stiprinimas ir mokymas	2 val.	Prof.habil.dr. A. Zaborskis
5.	Sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos programų gyvendinimo vertinimas	2 val.	Prof.habil.dr. Irena Misevičienė
6.	Sveikatos stiprinimas asmens sveikatos priežiūros staigose. Sveikatos stiprinimas ligoninėse (SSL) tinklo raida ir patirtis	2 val.	Prof.habil.dr. Irena Misevičienė
7.	Profilaktikos lygiai ir strategijos	2 val.	Prof. dr. J. rat Klumbienė
8.	Gyvensenos ypatumai ir sveikata	2 val.	Prof. dr. J. rat Klumbienė
9.	Tarpsektorinio bendradarbiavimo svarba visuomenės asmens sveikatos stiprinimui	2 val.	Prof.habil.dr. Irena Misevičienė
10.	Psichoaktyvi medžiaga profilaktikos principai	2 val.	Doc.dr. Aurelijus Veryga
11.	rodymais pagrįsta visuomenės sveikata.	2 val.	Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas
	II dalis Visuomenės sveikatos socialiniai –		

	biologiniai d sningumai		
11.	Sveikatos ir ligos koncepcijos, j istorin s perspektyvos	2 val.	Prof.habil.dr.Ramun Kal dien
12.	Gyvenimo kokyb : koncepcijos, matavimai ir vertinimo b dai	3 val.	Prof.habil.dr.Ramun Kal dien
13.	Globalizacijos proces taka visuomen s sveikatai	3 val.	Prof.habil.dr.Ramun Kal dien
14.	Sveikatos netolygumai ir socialinis teisingumas sveikatos santykiuose	2 val.	Prof.habil.dr.Ramun Kal dien
15.	Visuomen s sveikatos prieži ra	2 val.	Prof. dr. Skirmant Sauli n
16.	Visuomen s sveikatos steb sena	2 val.	Prof. dr. Skirmant Sauli n
17.	Lietuvos nacionalin sveikatos sistema ir jos pl tra	2 val.	Doc.dr. Vytenis Kalibatas
18.	Sveikatos prieži ros finansavimas	2 val.	Doc.dr. Vytenis Kalibatas
	III dalis Aplinka ir sveikata		
19.	Klimatiniai veiksniai ir j taka sveikatai	2 val.	Prof. Ri ardas Radišauskas
20.	Kosmobiologiniai veiksniai, poveikis sveikatai	2 val.	Prof. Ri ardas Radišauskas
21.	Jonizuojanti spinduliuot aplinkoje	2 val.	Doc.dr. R ta Ustinavi ien
22.	Aplinkos elektromagnetin tarša, elektrosmogas	2 val.	Doc.dr. R ta Ustinavi ien
23.	Maisto produkt taršos bei maisto pried taka sveikatai	3 val.	Doc.dr. R ta Ustinavi ien
24.	Kancerogenin s medžiagos, j klasifikacij	2 val.	Lektor dr. Rita Raškevi ien
25.	Dirban i j sveikatos prieži ra	3 val.	Doc.dr. Vidmantas Januškevi ius
26.	Funkciniai maisto produktai ir j panaudojimas lig profilaktikai	2 val.	Doc.dr. Dalia Lukšien

TEORIN -PRAKTIN DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukm	D stytojas
1.	Es pristatymas ir diskusija pristatom darb tematika	6 val.	Prof.habil.dr.Vilius Grabauskas
2.	Es pristatymas ir diskusija pristatom darb tematika	6 val.	Prof.habil.dr.Ramun Kal dien
3.	Es pristatymas ir diskusija pristatom darb tematika	6 val.	Doc.dr. R ta Ustinavi ien

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Pasiruošimas auditoriniams užsi mimams, egzaminui, individualios es parengimas.

Priedas Nr. 1

Rekomenduojama literat ra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
	I dalis Visuomenės sveikatos stiprinimas ir ligų profilaktika		
1.	Health policy development in Lithuania.	V.Grabauskas.	2000, WHO Regional Office for Europe,
2.	Sveikatos politikos plėtojimas Lietuvoje.	V.Grabauskas.	2000, Sveikatos ekonomikos centras
3.	Health – 21: health for all policy and strategy for Europe in the 21-st century.		1998, WHO Regional Office for Europe
4.	Lithuania. In: Health targets in Europe: Polity, Progress and Promise.	V.Grabauskas	2002, BMJ
5.	Mitybos reikšmė aterosklerozės profilaktikai ir gydymui.	J.Petkevičienė .	1995, I tomas, Nr.2 Kardiologijos seminarai
6.	Rūkymo problemos. Pagalba metaniam rūkyti	T.Stanikas	1995, I tomas, Nr.2, Kardiologijos seminarai.
7.	Health promotion. Disciplines and diversity.	Bunton, G.Macdonald	1995, London and New York
8.	European Health Policy Conference: opportunities for the future		1994, Copenhagen, 5-9 December
9.	Volume I. Overview and outcomes.		
10.	Volume II. Intersectorial action for health		
11.	Volume III. Implementing policies for health at country, regional and city levels		
12.	Volume IV. Health care reforms for health gain		
13.	Volume V. Health challenges in central and eastern Europe and newly independent states		
14.	Policies for Tobacco-free regions. A report from the regions for Health Network		1997, WHO, Copenhagen
15.	Prevention in primary care: recommendations for promoting good practice.	L.Dobrossy	1995, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen
16.	Health education. Effectiveness, efficiency and equity	K.Tones, S.Tilford	1994, London
17.	Health 21. The health for all policy frameworks for the WHO European Region.		1999, WHO, Regional Office for

			Europe. Copenhagen
18.	www.who.dk/programmesprojects		
19.	www.who.dk/eprise/main/WHO/Countryinformation/TopPage		
20.	www.who.int/hpr/NPH/docs/ottawa_charter_hp.pdf		
21.	www.who.int/hpr/NPH/docs/jakarta_declaration_en.pdf		
22.	www.euro.who.int/eprise/main/WHO/Progs/HPH/Home		
23.	www.iuhpe.org		
24.	www.utoronto.ca/chp		
25.	www.hph-hc.cc		
	II dalis Visuomenės sveikatos socialiniai – biologiniai dėsningumai		
26.	Šiuolaikinio visuomenės sveikatos mokslo teorija ir praktika	R.Kal dien , J.Petrauskien , A.Rimpela	1999, “ŠVIESA“
27.	Measuring socio-economic inequalities in health	Kunst A. E., Mackenbach J P.	Copenhagen, PSO Europos regiono biuras
28.	Teisumo sveikatos santykiuose politika ir strategija. PSO Europos regiono biuras	Dahlgran G., Whitehead M.	1992, Lietuv os SAM
29.	Lietuvos sveikatos programa		1990, UAB “Medik žini leidykla“
30.	Sveikatos apsaugos finansavimas Europoje	Manjoni B., D'Intignato	1990, PSO Europos regiono biuras. Lietuvos SAM
31.	Lietuvos nacionalinė sveikatos koncepcija		LR AT 1991 spalio 30 nutarimas NR. I-1939.
32.	Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos statymas		1994 m. liepos 19 d. Kr. I-552.
33.	Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros staigų statymas		1996 birželio 26 d. Nr. I- 1367
34.	Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo statymas		1996 m. gegužės 21 d. Nr. 1-1343
35.	Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros statymas		2002 gegužės 16 d. Nr. IX-886.

36.	Lietuvos sveikatos rodiklių sistema		2004, Lietuvos SAM.
37.	Pirmasis reformų dešimtmetis: sveikatos priežiūros sektoriaus socialiniai-ekonominiai pokyčiai kontekste		2000, UAB "Sveikatos ekonomikos centras".
38.	Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) statymas		2002 liepos 3 d. Nr. IX- 1023.
39.	Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros strategija		LR Vyriausybės 2001 m. liepos 27 d. nutarimas Nr. 941.
40.	The new public health. An introduction for the 21 st century.	Tulchinsky T. H., Varavikova E. A.	2000, London: Academic Press
	III dalis Aplinka ir sveikata		
41.	Aplinkos medicina	Ašmenskas J., Baubinas A., Obelenis V., Šimkūnienė B	1997, Vilnius
42.	Climate change and human health—risks and responses.	McMichael A, Campbell- Lendrum D, Corvalán C, Ebi K, Githeko A, Scheraga J, Woodward A	2003, WHO, Geneva
43.	Basic Environmental health	Yassi A., Kjellstrom T., de Kok T., Guidotti T.L.	Oxford University Press, 2001
44.	Occupational Medicine	Carl Zenz	1994, St.Louis, Baltimore, Boston, Chicago, London et. Al.
45.	Environmental Health. Harvard University Press	Dade W.Moeller	1992, Cambridge, Nassachusetts, London, England

46.	Darbo medicina	Grici t L., Ulechien S., J.Didžiapetrien	2001, Vilnius
47.	Darbo medicina	Obelenis V., Bagdonien T., Ma ionis A.ir kt.	2002, Kaunas
48.	Maisto toksikologija	Ramonaityt D., Bašinskien L.	2001, Kaunas, Technologija,
49.	Environmental Science	Ryden L., Migula P., Andersson M.	2003, The baltic University Press, Uppsala
50.	Profesin sveikata	Urbelis A., Adamonien D. ir kt.	Vilnius, 2008
51.	Occupational health Practice	Waldron H.A..	1993, Third Edition. Cambridge
52.	Concepts of functional foods	Ashwell M.	2002, International Life Science Institute, Belgium

Priedas Nr. 2

Numatom d stytoj s rašas:

Dalyko programoje d stysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:

1. Prof.habil.dr. Vilius Grabauskas
2. Prof.habil.dr. Irena Misevi en
3. Prof.habil.dr. Apolinaras Zaborskis
3. Prof.dr. J rat Klumbien
4. Prof.habil.dr. Ramun Kal dien
5. Prof.dr. Skirmant Sauli n
6. Prof.dr. Ri ardas Radišauskas

Dalyko programoje d stysiantys docentai;

1. Doc.dr. Aurelijus Veryga
2. Doc.dr. R ta Ustinavi en
3. Doc.dr. Vidmantas Januškevi ius
4. Doc.dr. Dalia Lukšien
5. Doc.dr. Vytenis Kalibatas

Kiti dalyko programos d stytojai:

1. Lektor dr. Rita Raškevi en